Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

TER BESLISSING
Datum
12 januari 2022

Kenmerk
DGA-PAV / 22509770

Kopie aan

Bijlage(n)

nota

Kamerbrief inzake twee CDM-adviezen betreffende minimoederdieren en vleesvee en Monitoringsrapportage fosfaatrechtenmarkt 2021

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Op verzoek van het ministerie heeft de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) onlangs een tweetal adviezen opgesteld over (1) het verzoek van de pluimveesector tot het opnemen van minimoederdieren als aparte categorie in het pluimveerechtenstelsel en (2) de actualisatie van excretieforfaits voor vleesvee. Tevens hebben onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) het eindrapport opgeleverd van hun (tweede) onderzoek naar het functioneren van de fosfaatrechtenmarkt in 2021.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde Kamerbrief te ondertekenen.

Kernpunten

Minimoederdieren

- De pluimveesector heeft in de afgelopen jaren meermaals verzocht om in het pluimveerechtenstelsel voor moederdieren van trager groeiende vleeskuikens, de zogenaamde minimoederdieren, een aparte categorie met een aangepaste, lagere pluimvee-eenheid (pe) op te nemen.
- De CDM is gevraagd een analyse te maken van de mogelijke voordelen, nadelen en implicaties van het honoreren van het verzoek van de pluimveesector en advies uit te brengen.
- In haar advies spreekt de CDM van 'ongelijksoortige' voor- en nadelen en implicaties die naar het oordeel van de CDM een beleidsmatige beslissing vergen.
- Daarom heeft u besloten om het verzoek van de pluimveesector niet te honoreren. Dit is telefonisch en per brief aan de sector medegedeeld.

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Kenmerk
DGA-PAV / 22509770

- In bijgevoegde brief laat u uw besluit aan de kamer weten.

Actualisatie excretieforfaits vleesvee
- Op verzoek van LNV heeft de CDM in samenspraak met enkele sectordeskundigen verkend of het mogelijk is om binnen de mestregelgeving diercategorieën voor vleesvee te definiëren die aansluiten bij de huidige Nederlandse vleesveehouderij en of het mogelijk is om voor de onderscheiden diercategorieën representatieve stikstof- en fosfaatexcreties te berekenen.
- Het resultaat hiervan is dat de CDM adviseert om vijf nieuwe diercategorieën voor vleesvee met bijbehorend excretieforfaits te introduceren.
- Over het al dan niet opvolgen van het CDM-advies is nog niet besloten, hierover zal u op een later moment geadviseerd worden.
- Daarin zal ook meegenomen worden hoe in de praktijk tegen het CDM-advies aangekeken wordt.
- Daarvoor is het echter noodzakelijk dat het CDM-advies openbaar wordt en door en met betrokkenen besproken kan worden.

Monitoring fosfaatrechtenmarkt 2021
- Recent hebben de onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen de tweede monitoringsrapportage over de fosfaatrechtenmarkt in 2021 opgeleverd.
- De eerste monitoringsrapportage over de fosfaatrechtenmarkt in 2019 is in oktober 2020 aan de Kamer aangeboden.
- Op basis van de uitkomsten van de eerste monitoringsrapportage concludeerden de onderzoekers indertijd dat er geen aanwijzingen zijn dat er sprake is van een slecht functionerende fosfaatrechtenmarkt of van machtsmisbruik.
- De uitkomsten van de tweede monitoringsrapportage bevestigen de conclusies uit de eerste monitoringsrapportage.
- In bijgevoegde brief geeft u aan op basis van de uitkomsten van beide monitoringsrapportage geen aanleiding te zien om de fosfaatrechtenmarkt te blijven monitoren.

Toelichting

Minimoederdieren
- Ter onderbouwing van zijn verzoek wijst de sector op het feit dat minimoederdieren lichter zijn en minder onderhoudsvoer nodig hebben dan moederdieren van gangbare vleeskuikens en daardoor minder fosfaat uitscheiden.
- In haar advies benoemt de CDM naast de (economische) voordelen voor de houders van minimoederdieren doordat zij meer dieren zouden mogen houden ook de nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van een toename van de stikstofproductie in de mest en van de ammoniakemissie uit de mest.
- Tevens wijst de CDM in haar advies erop dat de toename van het aantal kippen als het verzoek gehonoreerd wordt, indruist tegen de opzet en geest van het pluimveerechtenstelsel (gebaseerd op dieraantallen in plaats van productie) dat juist bedoeld is om het aantal kippen niet toe te laten nemen.
- Tot slot benoemt de CDM in haar advies de mogelijke precedentwerking die uit zou gaan van het honoreren van het verzoek van de pluimveesector. Afwijken van de gekozen basisprincipes binnen dierrechtenstelsels kan tot gevolg

hebben dat er telkens discussies ontstaan als er groepen dieren zijn die qua excretie afwijkend zijn van de gemiddelde excretie in de betreffende diercategorie. Het risico ontstaat dan dat het hele pluimveerechtenstelsel daarmee wordt omgevormd van een stelsel dat is gebaseerd op dieraantallen naar een stelsel dat is gebaseerd op (fosfaat-/stikstof)excretie, zoals het fosfaatrechtenstelsel.

Actualisatie excretieforfaits vleesvee

- Zoals beschreven adviseert de CDM om vijf nieuwe diercategorieën voor vleesvee met bijbehorende excretieforfaits te introduceren.
- Met het introduceren van deze nieuwe categorieën wordt volgens de CDM beter aangesloten bij de structuur van de tegenwoordige vleesveehouderij in Nederland dan met de drie diercategorieën die nu toegepast moeten worden en die ten dele ook van toepassing zijn voor de melkveehouderij.
- De excretieforfaits die de CDM nu adviseert bepalen niet hoeveel dieren binnen de categorie vleesvee mogen worden gehouden, maar slechts hoeveel de normatieve productie voor stikstof en fosfaat per dier bedraagt.
- Daarin verschilt de vleesveesector met de melkveehouderij, waar het excretieforfait voor fosfaat wel bepaalt hoeveel dieren binnen de beschikbare fosfaatrechten mogen worden gehouden.

Monitoring fosfaatrechtenmarkt 2021

- Met als uitgangspunt een eerlijke en transparante handel in fosfaatrechten heeft de Kamer, na invoering van het fosfaatrechtenstelsel, met de motie van het lid Lodders c.s. verzocht om onafhankelijk onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden van markttoezicht op de handel in fosfaatrechten.
- In dat onderzoek, waarvan de resultaten in mei 2019 met de Kamer zijn gedeeld, werd onder meer geadviseerd om de fosfaatrechtenmarkt te monitoren.
- De eerste monitoringsrapportage over de fosfaatrechtenmarkt in 2019 is in oktober 2020 aan de Kamer aangeboden en recent hebben de onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen de tweede monitoringsrapportage over de fosfaatrechtenmarkt in 2021 opgeleverd.
- Op basis van de uitkomsten van de eerste monitoringsrapportage waren de onderzoekers al tot de conclusie gekomen dat er geen aanwijzingen zijn dat er sprake is van een slecht functionerende fosfaatrechtenmarkt of van machtsmisbruik.
- Een conclusie die bevestigd wordt met de uitkomsten van de tweede monitoringsrapportage.